

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Instrvctio R. P. Bartholomæi Riccii Societatis Iesv
Theologi De Modo Recte Meditandi De Rebus Divinis**

Ricci, Bartolomeo

Mogvntiæ, 1605

1 Qvales sint actus Voluntatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-59608](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-59608)

TRACTATUS VI.

DE EXERCITIO VOLUNTATIS IN MEDITATIONE.

De Actibus Voluntatis.

CAP. I.

QUONIAM apud scriptores
 quæstio est, an voluntas nostra
 præter sex actus suos proprios,
 vendicet sibi quoque undecim
 passiones vel affectiones qua-
 tenus versantur circa bonum generatim
 sumptum, quæ attribui solent Appetitui
 sensitivo, ut circa suum sensibile obiectum
 versatur, omnes hic commemorabo, ut re-
 ctius percipias, quod sit exercitium volun-
 tatis in Meditatione. **AFFECTIONES** igitur
 illæ undecim duplices sunt. Aliæ spectant
 bonum, ut amor, desiderium, gaudium, spes
 desperatio. Aliæ malum, ut odium, fuga,
 Tristitia, timor, Audacia, ira. Nam omnis
 potentia appetitiva naturaliter fugit ma-
 lum,

N 3 lum,

lum quod contrarium est bono naturaliter ab eadem ad amato. ORDO harum affectionum fere hic est simulatq; intellectus obtulit rem aliquam velut bonam & conuenientem, voluntas ilico ei consentit, & producit actum amoris & si non sit in eius potestate, succedit voluntas eam assequedi, qui actus dicitur desiderium. Quod si forte eandem assequatur, excitatur gaudium. Ac hi quidem actus tres voluntatis, vt vides, inter se differunt. nam desiderium est rei futuræ, & absentis; gaudiū verò semper est boni præsentis iam possessi. at amor est vtriusq; amamus enim & ea quæ nondum habemus, quia si non amarentur, nec desiderarentur. ac rursus amamus iam possessa, quia non oblectaremur in illis, nisi amemus. Denique, si bonum appareat arduum, quod tamen obtineri possit, Desiderio accedit spes: at si non possit, Desperatio.

Actus verò qui circa malum versantur, hunc ordinem tenent. simulatq; malū voluntati oblatū est, nascitur in ea Odiū, quæ est auersio quædam à malo, si malum facile euitari possit, sequitur Fuga, si non possit, Timor. si verò videatur virib. posse expugnari, exurgit Audacia. at si omnino impendeat, nascitur Ira, & cupido vindicandi. Quod
 si ni-

si nihil efficere possit, sed succumbat malo irruenti misera voluntas affligitur & oritur in ea Tristitia, quæ affectionū est postrema.

Six autem Actus, quos diximus proprios esse voluntati, sunt hi sequentes Primus in scholis appellatur VOLUNTAS, sed ut distinguatur à potentia, quæ idem nomen habet, vocabimus VOLITIONEM. Et hic est primus actus quæ voluntas post bonum aliquod ab intellectu propositum exerit, eo quod cognoscat sibi illud esse cōueniens. Secundus dicitur INTENTIO, & est affectus ille, quo homo prætendit bonū sibi propositū, sed vna cum mediis. Exempli gratiā sint ægri duo, quorū alter prætendit sanitatē, sed temperandā per medicinā, alter eandē, sed recuperandam per abstinentiā. Tertius dicitur ELECTIO, quo voluntas ex multis mediis pro libito seligit vnum, quod maximè cōducatur suo fini, ut si alter ægrorum, seligat abstinentiam pro recuperanda sanitate, eo quod ex medicinis magnā solitus sit pati nauseam. Quartus est CONSENSVS, quo voluntas se determinat & applicat ad medium iam electum. Quintus est vsvs, quem nos possumus vocare APPLICATIONEM, quia est actus voluntatis, quo illa omnes potentias applicat ad perficiēdas suas operationes, ut

Intellectu ad considerandum, oculos ad videndum; pedes ad ambulandum, manus ad percutiendum. Sextus est *F R V I T I O*, qui est idem cum Gaudio supra nominato.

De modo excitandi actus Voluntatis, qui versantur circa bonum.

C A P. II.

DIXIMVS primum actum voluntatis circa bonum esse *Amorem*, quo consentit bono, illudque approbat, illi applaudit tanquam rei sibi conuenienti, nec longius progreditur. Hinc fit, verè dici, etiam improbos amare virtutem, quia iudicant rem bonam, eamque probant, sed non sunt solliciti de ea consequenda: non ab similes homini saturo, qui licet amet & probeat lautos cibos, tamen eos sumere detrectat.

Hic amor in virtutem, & res pias (nam in Meditatione hæc quærenda sunt) nascitur ex sedula, attenta & frequenti earum consideratione. sicut natus est in corde prophetæ Davidis amor ardentissimus erga legem diuinam. *Quomodo, inquit, dilexi legem tuam Domine? sibi; respondet. Tot a die meditatio mea est.* Non igitur sufficit leuis aliqua cogitatio, & semel intra centum annos,